

Uchwała Nr LII / 279/18
Rady Powiatu Obornickiego
z dnia 18 października 2018 r.

**w sprawie : uchwalenia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Obornickim na lata 2018-2022.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust. 1 i 3 pkt 1 ustawy z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§1

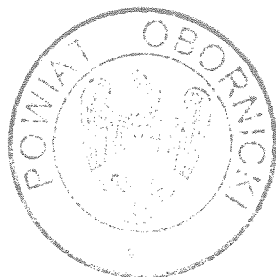
Przyjmuje się 5 - letni Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Obornickim na lata 2018-2022 w brzmieniu załącznika Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Obornickiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU OBORNICKIEGO
Gustaw Wańkowitz
Gustaw Wańkowitz

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr LII / 279 /18

Rady Powiatu Obornickiego z dnia 18 PAŹDZIERNIKA 2018 R.

**w sprawie: przyjęcia 5-letniego Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy
w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie
w Powiecie Obornickim na lata 2018- 2022.**

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 (t.j. D. U. 2015, poz. 1390) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy Program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności cele zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Obornickim.

Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i następstw zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Obornickim.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

POWIAT OBORNICKI

Załącznik nr 1

do uchwały Rady Powiatu Obornickiego

Nr LII / 279 /18

z dnia 18 października 2018 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE OBORNICKIM
NA LATA 2018 – 2022**

OPRACOWANIE:

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

W OBORNIKACH

OBORNIKI 2018

Spis treści

WSTĘP	4
1. PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	4
1.1. PRAWO POLSKIE WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE PODSTAWY PRAWNE	4
1.2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	5
1.3. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEMOCY W RODZINIE	6
1.4. RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE	6
1.5. FAZY CYKLU PRZEMOCY	8
1.6. OSOBY DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE	9
1.7. CHARAKTERYSTYKA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOC	11
1.8. CHARAKTERYSTYKA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE	13
2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	14
2.1.1. PRZEMOC W RODZINIE WEDŁUG DANYCH Z OGÓLNOPOLSKIEGO POGOTOWIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”	14
2.1.2. PRZEMOC W RODZINIE WEDŁUG DANYCH Z KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI ...	17
2.1.3. NIEBIESKA KARTA	18
2.1.4. OSOBY PODEJRZEWANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE – BĘDĄCE POD WPŁYWEM ALKOHOLU – W LATACH 2015 - 2017	21
2.2.2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W WIELKOPOLSCE	22
2.2.2 NIEBIESKA KARTA	23
2.3.1 PRZEMOC W RODZINIE NA TERENIE POWIATU OBORNICKIEGO	23
2.3.2. ZESPÓŁY INTERDYSCYPLINARNE	24
2.3.3. NIEBIESKA KARTA	26
2.3.4. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W OBORNIKACH.	28
2.3.5. ADRESACI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE	30
3. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM W LATACH 2018 – 2022	30
3.1. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA TERENIE POWIATU OBORNICKIEGO UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	30
3.2. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	31

3.3. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	32
3.4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	32
3.5. KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA LATA 2018 – 2022.....	32
3.6. ZADANIA, SPOSÓB ICH REALIZACJI, REALIZATORZY, HARMONOGRAM REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA LATA 2018-2022.....	33

WSTĘP

Do tematu jakim jest przemoc nawiązuje wiele pozycji w literaturze, Internecie, mediach. Jest to wątek który wywodzi się z życia, społeczności, sąsiedztwa. Wokół przemocy narosło wiele mitów, jest nim również przeświadczenie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Dane statystyczne na ten temat są zaskakujące i dowodzą, że przemoc jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Skala zjawiska jak i działania wielu instytucji i organizacji mających na celu nie tylko łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska wymagają szerokiego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tej kwestii również w zadaniach własnych powiatu.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2018-2022 jest realizacją art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2015r. poz. 1390), stanowiącym, że do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i następstw zjawiska przemocy w powiecie obornickim.

1. PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

1.1. PRAWO POLSKIE WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem określającym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r. Nr 1390)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 76 z dnia 29 kwietnia 2014r.)

Zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowane będą także w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz.1508),
- Ustawa z dnia 05 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018r.poz. 1432 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz. 1669, z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018r. poz. 1669 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018r. poz. 138 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2018 poz. 950 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2018 poz.1387, ze zm.),
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2018 poz. 998 z późn. zm.)
- Ustawa o postępowaniu w sprawie nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 969)
- Uchwała Nr LI/774/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 października 2010 w sprawie uchwalenia Strategii Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2020,
- Uchwała Nr XXXVIII/208/09 z dnia 31 sierpnia 2009 roku Rady Powiatu Obornickiego w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Obornickiego na lata 2009 – 2019,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formalnych Niebieska Karta (Dz. U. z 2011. Nr 209, poz. 1245)

1.2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

DEFINICJA

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 2pkt. 2 określa przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające ich na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające także ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Jerzy Mellibruda, określa przemoc w rodzinie jako: "działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a przede wszystkim w ich życie i zdrowie (fizyczne lub psychiczne), które powoduje w nich szkody lub cierpienie”.

1.3. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc może przybrać wiele form – od fizycznego lub seksualnego ataku do emocjonalnego poniżenia.

Jako przemocowe należy traktować zachowania (jednorazowe lub powtarzające się działanie lub zaniechanie), które:

- jest intencjonalne, nieprzypadkowe- jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Siły są nierównomierne,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę sił narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- powoduje szkodę fizyczną lub psychiczną, przysparza bólu i cierpienia- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody,
- siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

Nierównowaga sił może wynikać m.in.: z wieku (osoba starsza – osoba młoda), płci, stanu zdrowia (osoba niepełnosprawna – osoba zdrowa), zależności (dziecko – rodzic, osoba niepracująca – osoba pracująca).

1.4. RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc fizyczna

Przejawia się w bezpośrednich działaniach z użyciem siły, np. popychaniu, policzkowaniu, biciu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, oblewaniu cieczami, użyciu niebezpiecznych narzędzi. Kolejnymi formami przemocy fizycznej mogą być także: szarpanie za włosy, przypalanie papierosem, drapanie, plucie, wykręcanie rąk.

Przemoc psychiczna

Obejmuje działania, które skutkują nie tylko zniszczeniem pozytywnego obrazu siebie ale i radykalnie obniżonym poczuciem własnej wartości. Do działań takich możemy zaliczyć np.: wyśmiewanie, poniżanie, stałe krytykowanie, zawstydzanie, nadmierne kontrolowanie, upokarzanie, groźby, szantaż czy też narzucanie własnych poglądów oraz ograniczenia kontaktów. Są to również wszelkiego rodzaju zakazy (np. wychodzenia z domu, oglądania telewizora, używania samochodu) i nakazy (przebywania w określonym pomieszczeniu). Ponadto do przemocy psychicznej

możemy zaliczyć: niszczenie przedmiotów mających wartość materialną i emocjonalną dla osoby doznającej przemocy, agresję kierowaną wobec ulubionych zwierząt.

Przemoc seksualna

Generalnie jest to wszelka aktywność seksualna, do której rozpoczęcia lub kontynuowania osoba doznająca przemocy jest zmuszana. Ma miejsce wtedy gdy wymuszane jest pożycie seksualne, wymuszane są nieakceptowane pieszczoty, praktyki seksualne, wymuszany jest seks z osobami trzecimi, mają miejsce sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowana jest zazdrość, krytykowane są zachowania seksualne.

Przemoc ekonomiczna

Osoba stosująca ten rodzaj przemocy podejmuje działania, które uzależniają finansowo osobę doznającą przemocy. Polega m.in. na: odbieraniu zarobionych pieniędzy, uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajaniu podstawowych materialnych potrzeb rodziny, zaciąganiu kredytu, okradaniu, wydzielaniu zbyt małych kwot na utrzymanie.

Cyberprzemoc

To przemoc z użyciem technologii informatycznych i komunikacyjnych (np. telefon komórkowy i internet). Może przybierać formę robienia zdjęć nagrywania osób oraz intymnych części ciała czy zachowań o charakterze osobistym (przebieranie się, załatwianie potrzeb fizjologicznych, mycie się) oraz rozpowszechnianie ich poprzez umieszczanie na stronach www, portalach, forach internetowych. Wysyłanie za pomocą emaila bez zgody tych osób. Obrażliwe prześmiewcze zawierające groźby i zastraszania wulgarne określenia. Umieszczanie na forach i blogach obraźliwych i poniżających tekstów fotomontaży które mają charakter poniżania, zastraszania drugiej osoby.

Zaniedbanie

Niezaspokajanie podstawowych potrzeb drugiej osoby (ekonomicznie lub emocjonalnie zależnej od sprawcy przemocy), zarówno fizycznych (odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja) jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość rodzicielska, troska).

1.5. FAZY CYKLU PRZEMOCY

Faza narastania napięcia

Napięcie w rodzinie wzrasta, pojawia się coraz więcej sytuacji konfliktowych. Sprawca przemocy coraz częściej reaguje wybuchami gniewu, agresji i złości. Czasem drobne nieporozumienia poza domem, poza rodziną powodują wzrastanie napięcia. Ofiara przemocy stara się ze wszelkich miar opanować sytuację, oddalić zagrożenie. „Towarzyszą” osobie doznającej przemocy bóle głowy, żołądka, bezsenność, utrata apetytu. Pojawiają się u ofiary skrajne stany napięcia emocjonalnego – od apatii po niczym nieuzasadnioną euforię.

W tej fazie osoby doznające przemocy sporadycznie poszukują pomocy.

Faza gwałtownej/ostrej przemocy

Napięcie skumulowane w poprzedniej fazie wybucha w postaci bardzo krzywdzących czynów – osoba stosująca przemoc nie zwraca uwagi na zniszczenia i cierpienia.

Ofiara doznająca przemocy wobec zranień psychicznych lub /oraz fizycznych, stara się uspokoić sprawcę przemocy, szuka ochrony dla siebie i najbliższych członków rodziny (dzieci).

W tej fazie osoby doznające przemocy poszukują pomocy - najczęściej wzywają na pomoc Policję, poszukują pomocy w organizacjach, instytucjach oraz placówkach pomocowych.

Faza miodowego miesiąca

Osoba stosująca przemoc próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się bardzo uczynna i miła, okazuje miłość i skruchę, ponieważ ma świadomość swoich wcześniejszych zachowań i działań.

Sprawca robi wszystko, by osoba doznająca przemocy uwierzyła, że naganne zachowania już się nie powtórzą. Faza ta odbiera czujność osobie doznającej przemocy, dekoncentruje ją. Sprawca natomiast utrwała w sobie poczucie bezkarności, wierzy w to, że następnym razem uzyska także przebaczenie.

Powtarzalność poszczególnych faz, ich następowanie po sobie przez szereg lat zwiększa ich intensywny charakter. Fazy narastania napięcia stają się coraz częstsze, fazy przemocy są coraz groźniejsze i dłuższe. Skracają się fazy miodowego miesiąca, jest coraz mniej skruchy i nadziei.

1.6. OSOBY DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE

Środowisko społeczne i panujące w nim obyczaje bardzo silnie wpływają na relacje w rodzinie. Determinanty takie jak stres, ubóstwo, nierówność, bezrobocie, uzależnienia, poziom wsparcia społecznego także modyfikują rozmiar i zakres wiktymizacji. Przemoc w rodzinie może być więc efektem działania wielu czynników wpływających na różne aspekty interakcji w rodzinie. Wszyscy wiemy, że intensywne życie rodzinne, bardzo bliskie i ciągłe kontakty stwarzają napięcie i mogą być źródłem częstych konfliktów.

Przemoc wobec dzieci

Dzieci to specyficzna grupa społeczna, wobec której stosowana jest przemoc. Można przyjąć, że im młodszy członek rodziny tym bardziej narażony jest na doświadczanie przemocy ze strony innych. W przypadku małych dzieci częściej krzywdzeni są chłopcy, którzy doznają surowszych form przemocy. W miarę dorastania rozluźnia się kontrola nad chłopcami gdyż ukierunkowuje się ich na większą samodzielność, „obiektem” przemocy stają się wtedy dziewczynki. Może to wynikać z próby przejmowania większej kontroli nad dziewczynkami, kontroli fizycznej i seksualnej ze strony osób dorosłych.

W większym stopniu wśród dzieci doświadczających przemocy są dzieci niechciane, szczególnie dzieci młodocianych matek, dzieci niepełnosprawne.

Inne rozważania dotyczące krzywdzenia dzieci wskazują, że większa częstotliwość krzywdzenia dzieci występuje w wielodzietnych rodzinach. Utrzymuje się także, że kobiety wobec dzieci stosują łagodniejsze formy przemocy. Są i tacy, którzy twierdzą, że osoba dominująca w rodzinie jest bardziej skłonna do przemocy.

Przemoc wobec kobiet

„Przemoc wobec kobiet”, rozumiana jest jako naruszenie praw człowieka i jako forma dyskryminacji kobiet oraz oznacza wszelkie akty przemocy uwarunkowanej płcią, które prowadzą lub mogą prowadzić do krzywdy fizycznej, seksualnej, psychicznej, groźby takich aktów, przymus lub samowolne pozbawienie wolności w życiu publicznym lub prywatnym.

Kobiety niezależnie od swojego poziomu wykształcenia czy pozycji zawodowej i miejsca zamieszkania doświadczają przemocy. Mimo, że wysoki status społeczny nie chroni kobiety przed doświadczaniem przemocy, to ma znaczący wpływ na jej motywację opuszczenia krzywdzącego związku. Kobiety lepiej wykształcone, bardziej

samodzielne finansowo, a także te, które podjęły próbę rozstania z osobą stosującą przemoc, zdecydowanie częściej efektywnie rezygnują z przemocowego związku.

Przemoc wobec mężczyzn

W społecznej świadomości temat przemocy wobec mężczyzn jest bagatelizowany i niechętny, wręcz pogardliwy jest też stosunek społeczeństwa do mężczyzn doświadczających przemocy. Dane liczbowe, wskazujące na liczbę mężczyzn doświadczających przemocy wskazują, że zjawisko to nie jest marginalne. Bici mężczyźni, jeśli nie doznali poważnych obrażeń, rzadziej poszukują pomocy ze strony służb społecznych czy Policji.

Fakty te mogą wynikać z kilku powodów:

- pozycja społeczna mężczyzny jest postrzegana jako silniejsza od kobiety, więc w opinii społecznej trudniej go skrzywdzić,
- mężczyzna uważany jest za osobę bardziej agresywną od kobiety i zwykle to on jest sprawcą przemocy,
- mężczyzna w potocznej opinii ma większą sprawność fizyczną, większą siłę, stąd łatwiej mu się obronić.

Przemoc wobec starszych osób

Przemoc wobec osób starszych – rodziców stosowana jest przez młodsze dzieci czy młodzież i występuje rzadziej niż inne formy przemocy. Zwykle uwarunkowane jest to reakcją na powtarzającą się przemoc ze strony rodziców. Gdy rodzice się starzeją, wówczas krzywdzenie zaczyna się pojawiać częściej, osoby starsze, jako słabsze i o mniejszych kompetencjach samoobrony, są narażone na przemoc. Pewną prawidłowością jest i to, że ten rodzaj przemocy spowodowany jest wspólnym zamieszkiwaniem. Dwie wyraźne i skrajne tendencje ujawniają się w tych przypadkach – na przemoc bardziej narażeni są rodzice uzależnieni od swoich dzieci oraz rodzice, od których dzieci są uzależnione ekonomicznie (np. bezrobotny i z chorobą alkoholową syn).

Przemoc wobec starszych rodziców ma swoje podłoże w zmianie układu sił w domu, kiedyś maltretowane dzieci, jako osoby dorosłe nie tylko są silniejsze od rodziców ale przejmują podpatrywaną przez lata rolę osoby stosującej przemoc.

Starsi ludzie są bardziej izolowani od świata, mają mniej kontaktów społecznych stąd ich wiktymizacja rzadziej bywa zauważona przez otoczenie.

Przemoc wobec osób niepełnosprawnych

Przemoc w bliskich związkach jest szczególnie traumatycznym przeżyciem, może nawet całkowicie zmienić człowieka. Dom, w którym ofiara powinna czuć się bezpiecznie i znaleźć schronienie, staje się miejscem wywołującym niepokój. Dotyczy to m.in. osób niepełnosprawnych, które nie widzą możliwości rozwiązania problemu, są często całkowicie zależne od sprawcy przemocy. Ich zależność ekonomiczna, wykluczenie z rynku pracy i społeczna izolacja, mają również znaczenie w decydowaniu się na pozostawanie ze sprawcą przemocy w domu, w którym nie są bezpieczne.

Jednym z ważniejszych czynników towarzyszących przemocy wobec osób niepełnosprawnych jest taka organizacja życia rodziny, w której na pierwszym planie znajduje się kwestia opieki nad osobą niepełnosprawną, co rodzi wysoki poziom frustracji członków rodziny, którzy często zmuszani są do rezygnacji z własnych planów i pragnień.

Osoby niepełnosprawne starają się ukryć fakt bycia ofiarą przemocy domowej lub mogą nie być świadome tego, że są jej ofiarami. Nie zgłaszają więc aktów przemocy bo mają trudności w komunikowaniu się, zrozumieniu procedur, mają ograniczone możliwości w poruszaniu się, w mobilności. Boją się także jakichkolwiek zmian warunków swojego życia.

1.7. CHARAKTERYSTYKA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOC

Ofiary przemocy domowej podobnie jak ofiary rozmaitych przestępstw są zszokowane, przeżywają gniew, zmieszanie, strach i niepokój. Ich pogląd na świat, na otaczającą rzeczywistość może się radykalnie zmienić, zostaje jednak pragnienie aby obraz świata był stabilny. W funkcjonowaniu osób dotkniętych przemocą charakterystyczne jest więc to, że osoby te są zaburzone emocjonalnie. Popadają w depresję, odczuwają niepokój, w sposób niekontrolowany wybuchają płaczem lub reagują euforystycznie, za chwilę stają się agresywne. Długotrwałe doznawanie przemocy nie tylko przyczynia się do tego, że trudno im podjąć racjonalne zachowania, ale skutkuje i tym, że tracą zdolność realnej oceny własnej sytuacji i grożącego im niebezpieczeństwa.

W sytuacjach przemocowych ogromną rolę odgrywają przekonania ofiar na temat siebie i swojej wiktymizacji i towarzyszące temu zjawiska określone jako:

- ✓ *wyuczona bezradność* – ofiara przemocy domowej podejmuje w jej rozumieniu szereg działań, które mogą przynieść poprawę jej sytuacji (unikają agresora, rozmowy o przemocy, wymuszają przyrzeczenia zaprzestania przemocy, grożenia rozwodem, odejścia z domu, ukrywają się, stosują przemoc w odwecie) jednak gdy te próby samodzielnego poradzenia sobie z przemocą

są bezskuteczne, w osobie doznającej przemocy rodzi się przekonanie o braku możliwości pozytywnego zakończenia działań, z możliwości zmiany swojej sytuacji i w efekcie rezygnuje ona z aktywności służącej zmianie własnej sytuacji.

- ✓ „*pranie mózgu*” – osoba stosująca przemoc izoluje ofiarę od źródeł wszelkiej pomocy i zewnętrznego wsparcia, zastrasza i wywołuje przygnębienie, stosuje naprzemiennie kary i nagrody by ofiara zatraciła zdolność realnej oceny swojej sytuacji,. Konsekwencją takiego postępowania jest to, że w ofierze wytwarza się zniekształcony obraz samego siebie. Widzi z czasem siebie jako osobę głupią, niewydolną, złą, rodzi się w niej poczucie własnej winy i odpowiedzialności za przemoc.
- ✓ *zespół stresu pourazowego (PSTD)* - dotyczy najczęściej osoby, które przeżyły traumatyczną sytuację lub były jej świadkami, doświadczyły zagrożenia własnej integralności fizycznej lub zagrożenia innych ludzi. Ze wzmożoną siłą wracają u nich wspomnienia dawnych doznań, bólu, podobnych sytuacji. Osobom takim towarzyszy odrętwienie emocjonalne, negatywne emocje wpisują się w cały system postrzegania rzeczywistości, same mają skłonność do izolowania się i unikania wszystkiego co może przypomnieć przeżyty wstrząs.
- ✓ *efekt psychologicznej pułapki* – gdy człowiek podejmując działania angażuje się w nie i stara się zrealizować swój cel a poniesione przez niego koszty nie przynoszą efektów, nie jest też dla niego satysfakcjonujący rezultat, pojawia się wymieniony efekt pułapki. Ofiara zainwestowała zbyt wiele by zrezygnować ze swojego celu, wtedy kontynuuje swoje działania, zwiększa swoje zaangażowanie, jest wręcz przekonana, że tylko jej działania mogą być skuteczne ich efekt jest zależny tylko od niej. Związek, w który tak się zaangażowała i nieodwracalnie zainwestowała stara się ze wszech miar utrzymać, nie może się rozpaść, a ona nie podda się tak łatwo i go nie porzuci.
- ✓ *wytworzenie się więzi traumatycznych* – stan psychiczny pojawiający się u ofiar dążących do nawiązania swoistego rodzaju relacji pomiędzy nimi a oprawcami, stan zwany inaczej „syndromem sztokholmskim” zauważalny jest wtedy, gdy ofiara długotrwale przebywa w krzywdzącym związku, opartym jednocześnie na dużej przewadze sił. Układ zależności pomiędzy ofiarą a sprawcą powoduje rozwój mechanizmów czerpania przyjemności z tego układu przez obydwie strony.

Osoby doznające przemocy często wycofują swoje wcześniejsze zeznania, skargi na osobę stosującą przemoc. Nie chcą jej ukarania, zmieniają zeznania, a czasami wręcz oskarżają „pomagaczy”, że przekroczyli swoje uprawnienia lub niewłaściwie ich zrozumieli.

Interwent to osoba, która realizuje cele instytucji, cele społeczne. To osoba, która posiada „maczugę” w postaci prawa i rozporządzeń. Zazwyczaj interwent jest wrogiem dla sprawcy. Dobry interwent powinien: pouczać, wymagać, uświadamiać, informować i wyciągać konsekwencje, kontrolować, edukować, powinien być rzetelny i stanowczy, a przy tym również wspierający i dający uznanie.

Pomagacz to osoba, którą sprawca obdarza zaufaniem. Pomagaczem jest terapeuta, który realizuje cel klienta, jest sojusznikiem.

1.8. CHARAKTERYSTYKA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE

Na wskutek wieloletnich obserwacji osób stosujących przemoc możemy określić cechy sprawcy przemocy w sferze: poznawczej, emocjonalnej i behawioralnej. Sprawcy przemocy karmią się niemocą ofiary, dają im to poczucie siły, władzy, sprawczości.

Osoba stosująca przemoc w rodzinie tak jak większość ludzi, pragnie być częścią społeczności, niezależnie od jej wielkości mniejszej czy większej. Dba zatem o swój wizerunek w oczach społecznego otoczenia. Boi się zarówno negatywnych opinii o sobie, jak i o swoim zachowaniu w domu. Uszczelnia więc możliwości wydostania się informacji o sytuacji domowej poza mury mieszkania. Dla sąsiadów, znajomych, personelu sklepu i innych placówek jest z reguły miła, uczynna, grzeczna. By zredukować maksymalnie doznawany lęk, poczucie winy, a także by wyeliminować wyrzuty sumienia, włącza mechanizmy obronne: używając strategii tłumaczących – najpierw sobie, następnie otoczeniu.

Celem działania tych mechanizmów jest ochrona przed złym samopoczuciem. Jednak stałe ich stosowanie odcina osobę stosującą przemoc od rzeczywistości.

Wśród mechanizmów możemy wymienić:

- *kwestionowanie odpowiedzialności* – „przecież nic nie zrobiłem, to przypadek”,
- *kwestionowanie szkody* – „nic wielkiego się nie stało”,
- *kwestionowanie osoby doznającej przemocy* – „ona zasłużyła na ukaranie, jej się należało”,
- *potępianie potępiających* – „kto ich prosił o pomoc”, odwraca uwagę od swojego czynu, „robią ze mnie bandytę, byli wobec mnie brutalni”,
- *odwoływanie się do wyższych racji* – „nie miałem innego wyjścia, biję zapobiegawczo”.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

2.1.1. PRZEMOC W RODZINIE WEDŁUG DANYCH Z OGÓLNOPOLSKIEGO POGOTOWIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”

Bardzo ważnym ogniwem w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, które obejmuje swym działaniem obszar całego kraju. Udziela bezpłatnej całodobowej pomocy ofiarom przemocy, jej sprawcom, świadkom, a także innym osobom chcącym uzyskać informacje w tym obszarze poprzez udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego.

Pomoc udzielana jest w formie:

- Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
- Poradni e-mailowej
- Przeprowadzonych interwencji

TELEFON ZAUFANIA „NIEBIESKA LINIA”

Z infolinii korzystają osoby z całego kraju, będące w różnym wieku. W roku 2017 konsultanci przeprowadzili **15 827 rozmów**, z tego:

- 15 175- osoby dorosłe
 - 11 128 – kobiety
 - 4 047 - mężczyźni
- 625 osoby małoletnie

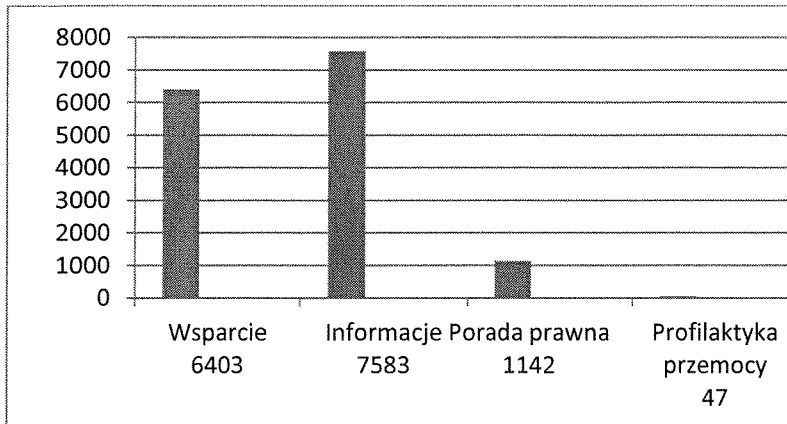
Zdecydowana większość dzwoniących - 47,92% osób - pochodziła z dużego miasta (z czego 16,85% z Warszawy). 31% osób to mieszkańcy małych miast, 10,22% pochodziło ze wsi, 0,45% to osoby spoza Polski. W stosunku do 10,41% nie ustalono miejsca zamieszkania.

Konsultanci infolinii udzielali informacji i wsparcia:

- Osobom doznającym przemocy – 5 837 połączeń;
- Osobom stosującym przemoc – 187 połączeń
- Świadkom przemocy – 3 150 połączeń
- Osoby poszukujące informacji na temat zjawiska przemocy – 6 001;

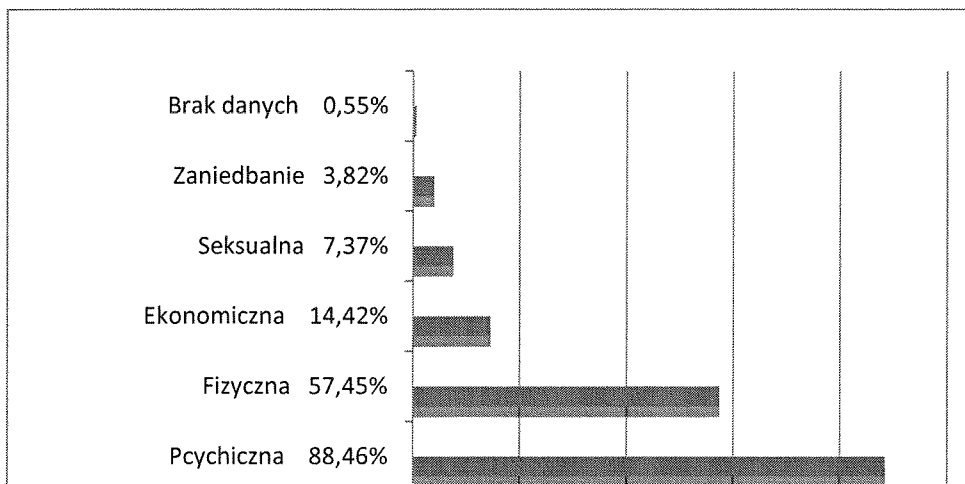
CHARAKTER UDZIELANEJ POMOCY:

Powyższe dane wskazują, że większość osób kontaktujących się z telefonicznie „Niebieską Liniją” są to osoby pochodzące z miasta, chcące uzyskać informacje z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poradę lub wsparcie specjalistów. Dużą grupę stanowią osoby doświadczające przemocy oraz jej świadkowie.

Dane udostępnione przez „Niebieską Liniją” wskazują także, że w roku 2017 większość dzwoniących osób zgłaszała problem przemocy.

Ze względu na **rodzaj przemocy** zgłoszenia przedstawiają się następująco:

Zdecydowana większość zgłoszeń dotyczy stosowania przemocy psychicznej, na drugim miejscu plasuje się przemoc fizyczna. Jednocześnie w ponad połowie przypadków zgłaszanych na „Niebieską Liniją” osobą krzywdzącą jest **partner**.

PORADNIA E-MAILOWA

W roku 2017 specjaliści „Niebieskiej Linii” odpisali na **1 305 maili**, z czego 1226 stanowiły osoby dorosłe, w 44 przypadkach nie ustalono wieku nadawcy. Ponad połowę wiadomości pisały kobiety – 908 wiadomości. 1065 zawiadomień mailowych dotyczyła problemu przemocy, w większości pisały osoby doświadczające przemocy oraz jej świadkowie.

PROWADZONE INTERWENCJE

W roku 2017 specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **357** interwencji, z czego:

- 351- dotyczyło pomocy osobom doświadczającym przemocy (gł. poprzez kontakt z instytucjami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania poszkodowanego.)
- 6 interwencji dotyczyło osób stosujących przemoc w rodzinie (doprowadzenie do wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności lub odwołania warunkowego zwolnienia.)

Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie, większość zgłoszeń (87,96%) wpłynęło telefonicznie.

Z analizy danych Pogotowia „Niebieska Linia” ustalono między innymi::

- **240** - interwencji miało na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji,
- **115** – miało na celu doprowadzenie do aktywniejszej postawy przedstawicieli miejscowych instytucji,
- **19** interwencji dotyczyło sytuacji zagrożenia życia,
- konsultanci w **3** przypadkach złożyli zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Analiza danych przedstawionych przez Pogotowie „Niebieska Linia” świadczy o dużej skali problemu przemocy domowej w naszym kraju. Rośnie świadomość społeczna, wiele osób poszukuje dodatkowych informacji z obszaru skutecznego przeciwdziałania temu zjawisku. Jednocześnie tego rodzaju forma pomocy pozwala uzyskać konkretne wsparcie i rzetelną wiedzę, ponieważ zatrudnia specjalistów oraz umożliwia zachowanie anonimowości.

Zaznaczyć jednak należy, że faktyczna skala zjawiska przemocy w rodzinie jest znacznie większa, o czym mogą świadczyć chociażby dane zgromadzone przez Policję.

2.1.2. PRZEMOC W RODZINIE WEDŁUG DANYCH Z KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

Dane Komendy Głównej Policji dotyczące realizacji procedury "Niebieskiej Karty" wskazują, że od kilku lat liczba odnotowanych w Polsce przypadków przemocy w rodzinie, w tym zarówno liczba ofiar przemocy domowej, jak i jej sprawców utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W poniższych tabelach przedstawione zostały wybrane dane statystyczne.

Liczba odnotowanych przez Policję przypadków przemocy w rodzinie w latach 2015 – 2017

Rok:	2015	2016	2017
Liczba przypadków przemocy w rodzinie ogółem, w tym m.in.:	168 477	161 467	165 770
- <i>przemoc psychiczna</i>	77 126	75 197	77 186
- <i>przemoc fizyczna</i>	60 899	58 060	59 975
- <i>inny rodzaj przemocy</i>	27 293	25 263	25 506

Z powyższych danych wynika, że w roku 2017 nastąpił wzrost ogólnej liczby stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinie w stosunku do roku 2016 o 4 303 sytuacje, natomiast w odniesieniu do roku 2015 odnotowano spadek o 2 707 przypadków.

Jednocześnie we wszystkich latach objętych analizą dominującym **rodzajem przemocy w rodzinie** jest przemoc psychiczna, której w roku 2017 odnotowano 77 186 przypadków, co stanowi wzrost o 2,65% w stosunku do roku 2016 oraz o 0,08% w stosunku do roku 2015.

Drugim co do ilości zanotowanych zdarzeń rodzajem przemocy w rodzinie jest przemoc fizyczna, której najwięcej przypadków odnotowano w roku 2015 (60 899).

W roku 2017 nastąpił wzrost tego rodzaju przemocy o 3,30% w stosunku do roku 2016 oraz spadek o 1,52% do roku 2015.

Odnosnie innych rodzajów przemocy (25 506 sytuacji w roku 2017) zauważalny jest wzrost o 0,96% w stosunku do roku 2016 i jednocześnie spadek o 6,55% wobec roku 2015.

Obok omówionych powyżej Policja odnotowała także inne formy przemocy. W roku 2017 zanotowano 1 873 przypadki wystąpienia przemocy ekonomicznej oraz 1 230 przypadków przemocy seksualnej.

Dane Policji wskazują również na tendencję wzrostową pod względem wszczętych przez policję **postępowań przygotowawczych, wszczynanych, gdy przemoc w rodzinie wyczerpuje znamiona art. 207 k.k.:**

- 28 611 postępowań wszczętych w roku 2017,
- 26 633 w roku 2016,
- 27 642 w roku 2015;

2.1.3. NIEBIESKA KARTA – NA TERENIE KRAJU

Analiza danych KGP wskazuje, że w zakresie działań Policji wobec zjawiska przemocy w rodzinie w ostatnich latach nastąpił wzrost liczby wypełnionych formularzy "Niebieska Karta".

Rok:	2015	2016	2017
Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta", w tym:	75 495	73 531	75 662
- wszczynających procedurę	61 133	59 590	61 980
- dot. kolejnych przypadków w trakcie trwania procedury	14 362	13 941	13 682

Powyższe dane dotyczą działań podjętych w procedurze "Niebieskiej Karty" **wyłącznie przez Policję** (bez danych innych podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Dane Komendy Głównej Policji wskazują, że w roku 2017 funkcjonariusze wypełnili łącznie 75 662 formularzy "Niebieskiej Karty - A" co stanowi wzrost o 0,22% w stosunku do roku 2015 oraz o 2,90% w stosunku do roku 2016.

Ponadto ustalono, że liczba wypełnionych formularzy "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców wyniosła w skali całego kraju::

- 196 w roku 2015
- 191 w roku 2016
- 197 w roku 2017

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie w latach 2015 - 2017 według danych KGP

Rok:	2015	2016	2017
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem, w tym:	97 501	91 789	92 529
- kobiety	69 376	66 930	67 984
- mężczyźni	10 733	10 636	11 030
- małoletni	17 392	14 223	13 515

Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. dalsza rodzina, rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza) – dane dotyczące działań Policji

Rok:	2015	2016	2017
Liczba dzieci umieszczonych w poza miejscem zamieszkania w związku z przemocą w rodzinie	275	598	413

Powyższe dane wskazują, że największą liczbę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, odnotowano w roku 2015 (97 501). W roku 2017 liczba ofiar przemocy domowej wyniosła 92 529 osób, co stanowi wzrost o 0,81% w stosunku do roku 2016, natomiast w odniesieniu do roku 2015 spadek o 5,10%.

Największą grupę osób dotkniętych przemocą w rodzinie stanowią kobiety. W 2017r. stanowiły 73,47% ofiar przemocy domowej, z czego 61 330 (90,21%) stanowiły kobiety poniżej 65 roku życia. Mężczyźni stanowią wciąż najmniej liczną grupę ofiar przemocy domowej (11 030 w roku 2017), a zdecydowana większość z nich (85,72%) to mężczyźni poniżej 65 roku życia.

Analizując policyjne dane statystyczne z okresu ostatnich trzech lat zauważyć można spadek odnotowanych przypadków stosowania przemocy domowej wobec dzieci (z 17 392 w roku 2015 do 13 515 w roku 2017). Jednocześnie znacząca wzrosła liczba działań Policji w postaci interwencyjnego umieszczania małoletnich, co do których istnieje podejrzenie, że są ofiarami przemocy domowej, w miejscu nie zagrażającym ich bezpieczeństwu – u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Może to wskazywać na wzrost zdecydowania w działaniach policji odnośnie ochrony interesów dzieci, mogących doświadczać przemocy w rodzinie.

Osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2015 - 2017

Rok:	2015	2016	2017
Liczba podejrzewanych sprawców przemocy domowej, w tym:	76 034	74 155	76 206
- kobiety	5 244	5 461	5 878
- mężczyźni	70 484	68 321	70 035
- nieletni	306	373	293

2.1.4. OSOBY PODEJRZEWANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE – BĘDĄCE POD WPŁYWEM ALKOHOLU – W LATACH 2015 - 2017

Rok:	2015	2016	2017
Liczba podejrzewanych sprawców przemocy domowej będący pod wpływem alkoholu, w tym:	48 841	46 537	46 092
- kobiety	1 972	1 993	2 028
- mężczyźni	46 830	44 499	44 037
- nieletni	39	45	27

Powyższe dane wskazują na wzrost ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W roku 2017 liczba ta wyniosła 76 206 osób, co oznacza wzrost o 2,77% w stosunku do roku 2016 oraz o 0,23% w stosunku do roku 2015.

Jednocześnie zaobserwować można niewielki, lecz systematyczny wzrost liczby kobiet podejrzanych o stosowanie przemocy (5 244 w roku 2015 do 5 878 w roku 2017), w tym również kobiet będących pod wpływem alkoholu (1972 w roku 2015 do 2 028 w roku 2018). Jednakże największą grupą sprawców przemocy domowej wciąż pozostają mężczyźni, którzy stanowili 91,90% wszystkich osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej w roku 2017.

Nieco spadła natomiast liczba nieletnich sprawców przemocy domowej, która w roku 2015 wyniosła 306 osób, w 2016 – 373, a w roku 2017 – 293 osoby (z tego: 85 – dziewczęta, 208 – chłopcy).

Warto również dodać, że w roku 2017 policja dokonała zatrzymania 18 175 osób, podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie. Stanowi to 23,85% ogółu osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Dane statystyczne wskazują, że wciąż większość osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie działa pod wpływem alkoholu, choć na przestrzeni lat zauważalny jest niewielki spadek w tym obszarze (od 48 841 w roku 2015 do 46 092 w roku 2017). W roku 2017 osoby będące pod wpływem alkoholu stanowiły 60,48% wszystkich podejrzewanych o przemoc domową.

Wśród nich zauważyć można, iż wzrosła liczba kobiet stosujących przemoc pod wpływem alkoholu, przy jednoczesnym spadku tej liczby w kategorii mężczyzn (46 830 w roku 2015 do 44 037 w roku 2017) oraz nieletnich (32 w roku 2015, 37 w

roku 2016, do 24 w roku 2017). Powyższe dane pozwalają jednak stwierdzić, że nietrzeźwi mężczyźni wciąż pozostają najliczniejszą grupą sprawców przemocy domowej. W roku 2017 stanowili oni 57,79% wszystkich osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie w roku 2017.

2.2.2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W WIELKOPOLSCE

Dane Komendy Głównej Policji wskazują, że w roku 2017 Policja odnotowała na terenie Wielkopolski **11 103 przypadki wystąpienia przemocy w rodzinie**, w tym:

- 4 954 przypadki przemocy psychicznej
- 4 103 przypadki przemocy fizycznej
- 157 przypadki przemocy ekonomicznej
- 100 przypadków przemocy seksualnej
- 1 789 przypadki innych rodzajów przemocy

W roku 2017 wykazano łącznie **6 852 osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie**, w tym:

- 4 584 – kobiet
- 848 – mężczyzn
- 1 420 – małoletnich

Dane statystyczne wskazują, że na terenie Wielkopolski w roku 2017 odnotowano **5 023 osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie**, z czego **714 osoby zostały zatrzymane**, w tym:

- 24 kobiety
- 690 mężczyzn

Nie zatrzymano żadnej osoby nieletniej.

Jednocześnie dane policyjne wskazują, że co roku **rośnie liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu**. I tak w roku 2015 odnotowano 2 461 takich osób, w roku 2016 odnotowano 2 605 osób, a w roku 2017 odnotowano 2 908 osób stosujących przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu.

2.2.2 NIEBIESKA KARTA W WIELKOPOLSCE

Podobnie zwykłą tendencją można zaobserwować w zakresie liczby wypełnianych przez Policję formularzy "Niebieskiej karty" na terenie województwa:

- 3 900 – "Niebieskich Kart" w roku 2015
- 4 242 – "Niebieskich Kart" w roku 2016
- 4 979 – "Niebieskich Kart" w roku 2017

Dane te wskazywać mogą na wzrost zjawiska przemocy domowej na terenie Województwa wielkopolskiego, bądź też na rosnące zaangażowanie i skuteczność działań Policji w związku ze zdarzeniami mogącymi wskazywać na występowanie przemocy w rodzinie.

Warto zaznaczyć, iż w roku 2017 w Województwie Wielkopolskim liczba wypełnionych przez Policję formularzy "Niebieskiej Karty" wyniosła 143 w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców, a więc znacznie poniżej średniej krajowej (197 NK/ 100 tys. mieszkańców).

W roku 2017 w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie **19 dzieci** z terenu województwa Wielkopolskiego zostało umieszczonych u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2.3.1 PRZEMOC W RODZINIE NA TERENIE POWIATU OBORNICKIEGO

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności art. 6 ust. 3 ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie :

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności art. 6 ust. 4 ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na terenie Powiatu Obornickiego podobnie jak na terenie Województwa Wielkopolskiego działają różnego rodzaju instytucje, które mają za zadanie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, łagodzenie jej skutków, świadczenie różnorodnej szerszej lub wyspecjalizowanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Przez wiele lat trwały prace legislacyjne mające na celu poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku na samorządy gminne został nałożony obowiązek powołania zespołów interdyscyplinarnych.

2.3.2. ZESPÓŁY INTERDYSCYPLINARNE

Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Członkami zespołu interdyscyplinarnego powinni być przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi. Ponadto w skład zespołu mogą wchodzić także prokuratorzy, oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3 lub 5. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia. W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zespoły Interdyscyplinarne prowadzą szeroką współpracę z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wsparcia ofiar przemocy. Ścisła współpraca nawiązana jest z Gminnych Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy których działają Punkty Konsultacyjne dla ofiar przemocy. Na terenie Gminy Rogoźno oraz Ryczywół w takich punktach można uzyskać pomoc przez zatrudnionych specjalistów psychologa oraz prawnika.

Punkty te skupiają swoją pomoc szczególnie na:

- zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielaniu rodzinom z problemami alkoholowymi pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególnie ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzeniu profilaktycznej i edukacyjnej działalności adresowanej dla wszystkich grup wiekowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego :

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie
- podejmowanie szeroko rozumianych działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym przeprowadzanie procedury Niebieskiej Karty.

2.3.3. NIEBIESKA KARTA NA TERENIE POWIATU OBORNICKIEGO

W każdej z Gmin wchodzących w skład powiatu obornickiego został powołany Zespół Interdyscyplinarny, realizujący zadania o których wspomniano powyżej. W ramach swoich działań Zespoły Interdyscyplinarne realizują założenia procedury Niebieskiej Karty, oraz powołują grupy robocze.

Poniżej podano liczbę **wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”** w poszczególnych Gminach w latach 2016 i 2017.

Rok	2016	2017
Gmina		
Rogoźno	20	23
Oborniki	44	42
Ryczywół	13	12
SUMA	77	77

Należy dodać, że nie każda wszczęta procedura Niebieskiej Karty ma swoje rozstrzygnięcie. Niektóre przypadki ulegają zakończeniu z różnych przyczyn. Najczęściej są to: ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, zrealizowanie indywidualnego planu pomocy, a także rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań. Często dochodzi też do wycofania oskarżeń. Jak wynika z zaprezentowanych danych można również zauważyć tendencję malejącą w stosunku do liczby procedur „Niebieskiej Karty”, zakończonych w danym roku.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”

Rok	2016	2017
Gmina		
Rogoźno	30	21
Oborniki	45	45
Ryczywół	10	5
SUMA	85	71

Spośród wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, ostatecznym rozwiązaniem w wielu przypadkach jest skierowanie sprawy do organów ścigania i zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Jak wynika z tendencji na poziomie poszczególnych Gmin powiatu obornickiego również zanotowano spadek liczby spraw skierowanych do organów ścigania.

Liczba spraw skierowanych do organów ścigania

Rok	2016	2017
Gmina		
Rogoźno	20	15
Oborniki	43	36
Ryczywół	1	2
SUMA	64	53

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” przez poszczególne instytucje, na podstawie danych Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z Obornik, Rogoźna oraz Ryczywołu.

Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty przez poszczególne instytucje na terenie powiatu obornickiego

Rok	Policja	GOPS	GKRPA	Oświata	Służba Zdrowia	OIK
2016	60	11	0	3	3	0
2017	74	8	1	4	0	1

2.3.4. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W OBORNIKACH.

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Obornickiego odgrywają policjanci w 3 gminach.

Na terenie Powiatu Obornickiego funkcjonują 3 jednostki Policji :

- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach
- Komisariat Policji w Rogoźnie
- Rewir Dzielnicowych w Ryczywole

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Obornikach wynika, że z roku na rok maleje ilość spraw kierowanych przez Policję do Prokuratury, których dochodzenie wykazało możliwość popełnienia przestępstwa. Ustalono, że na terenie powiatu obornickiego notuje się spadek spraw kierowanych przez policje do prokuratury spełniających przesłanki mogące wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa, podobnie jak na terenie województwa wielkopolskiego i całego kraju.

Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie			
Rok	Odmowa wszczęcia dochodzenia	Postępowanie umorzone	Postępowanie zakończone aktem oskarżenia
2014	44	28	13
2015	28	23	14
2016	22	20	13
2017	13	20	13

Na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji jednoznacznie wynika, że z roku na rok występuje tendencja malejąca ukazująca spadek osób stosujących przemoc. W przeważającej części są to mężczyźni, następnie kobiety i nieletni. Spada liczba osób stosujących przemoc.

Liczba osób stosujących przemoc			
Rok	Mężczyźni	Kobiety	Nieletni
2014	123	8	1
2015	51	0	2
2016	48	3	0
2017	14	6	0

Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie							
Rok	Mężczyźni	Kobiety	Nieletni	osoby starsze (po 60 roku życia)			
				Mężczyźni		Kobiety	
				do 65 roku życia	od 66 roku życia	do 65 roku życia	od 66 roku życia
2014	10	134	53	7	3	126	8
2015	7	53	19	5	2	49	4
2016	7	45	13	7	0	38	7
2017	6	56	14	6	0	53	3

2.3.5. ADRESACI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Obornickim na lata 2018 – 2022, adresowany jest do mieszkańców Powiatu Obornickiego, w szczególności osób zagrożonych przemocą w rodzinie, osób doświadczających przemocy w rodzinie, sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, oraz innych osób zainteresowanych.

3. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM W LATACH 2018 – 2022.

Cel główny

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i następstw zjawiska przemocy w powiecie obornickim.

Cel szczegółowy

1. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Podniesienie kompetencji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. Oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne i/lub psychologiczno- terapeutyczne na sprawców przemocy.
5. Wsparcie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także świadków przemocy w rodzinie.

3.1. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA TERENIE POWIATU OBORNICKIEGO UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu złożonych celów i rezultatów przewidują współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami tj.:

- Ośrodki Pomocy Społecznej

- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespoły Interdyscyplinarne
- Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach- dział pieczy zastępczej
- Regionalne Centrum Profilaktyki Uzależnień
- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach
- Prokuratura Rejonowa w Obornikach
- Sąd Rejonowy w Obornikach
- Straż Miejska w Obornikach
- Straż Miejska w Rogoźnie
- Placówki Służby Zdrowia (Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień)
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Obornikach
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Rogoźnie
- Placówki Oświatowe: Szkoły prowadzone przez Samorząd Powiatowy i Gminny
- Organizacje Pozarządowe: w tym w ramach realizowanych projektów

3.2. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- ✓ Wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu obornickiego, w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków, oraz możliwościach uzyskania wsparcia.
- ✓ Zapewnienie profesjonalnej pomocy wsparcia i ochrony ofiarom przemocy.
- ✓ Diagnoza i monitorowanie zjawiska przemocy rodzinie na terenie powiatu obornickiego.
- ✓ Zwiększenie profesjonalizmu kadr pracujących w obszarze przemocy w rodzinie na terenie powiatu obornickiego.
- ✓ Zmiana postaw i zachowań osób stosujących przemoc.
- ✓ Usprawnienie współpracy służb i instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie.
- ✓ Ochrona kadry pracującej bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie przed wypaleniem zawodowym.

3.3. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie obornickim na lata 2018-2022 będzie realizowany na bieżąco poprzez zbieranie informacji na temat realizowanych przedsięwzięć. Nie jest on elementem obligatoryjnym lecz pożądanym z punktu widzenia programu.

Wyniki prowadzonego monitoringu będą stanowiły podstawę do ewentualnej modyfikacji działań w latach następnych.

Informacja z przebiegu działań zrealizowanych w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie obornickim będzie uwzględniona w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

3.4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2018-2022 finansowane będą w różnych formach, z wykorzystaniem wielu źródeł finansowania, wskazanych na poziomie samorządowym: powiatu, gminy oraz z budżetu centralnego i funduszy zewnętrznych m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, organizacje pozarządowe, darczyńców, z uwagi na ramowy charakter programu.

3.5. KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA LATA 2018 – 2022

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Obornickim na lata 2018 – 2022 będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Strategię realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, zarówno na poziomie gmin jak i powiatu.

Interdyscyplinarny charakter programu, szerokie spektrum celów i zadań określonych na poziomie ogólnym umożliwi dostosowanie podejmowanych działań do lokalnych potrzeb i możliwości.

Koordinowaniem i monitorowaniem realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2022 zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

Szersze spojrzenie na program oraz sposób jego wdrażania, dokonane w drodze identyfikacji i oceny celów, sposobów realizacji a także długofalowych efektów dostarczy wniosków, nie tylko co do skuteczności programu ale ewentualnych potrzeb związanych z wzmocnieniem oddziaływania programu, usprawnienia procesów zarządzania czy też modyfikacji lub zmian priorytetowych kierunków działań.

Program może być aktualizowany na podstawie danych oraz wniosków składanych przez podmioty zaangażowane przy realizacji celu głównego i szczegółowych.

3.6. ZADANIA, SPOSÓB ICH REALIZACJI, REALIZATORZY, HARMONOGRAM REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OBORNICKIM NA LATA 2018-2022

Cel szczegółowy	Zadanie	Sposób realizacji zadania	Realizatorzy zadania	Termin realizacji	Wskaźniki
I Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Obornickim	1. Zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących różnych aspektów zjawiska przemocy w rodzinie.	1) Aktualizowanie danych instytucji i placówek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie realizowanych przedsięwzięć 2) Badania ankietowe i inne	<ul style="list-style-type: none">• Zespoły interdyscyplinarne w gminach powiatu obornickiego• PCPR w Obornikach• Organizacje pozarządowe• Inne współpracujące podmioty	Wg. potrzeb	Ilość spotkań zespołów
II Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Promowanie stylu życia wolnego od przemocy i agresji 2. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnych w zakresie poszanowania praw człowieka 3. Promowanie poziomu wiedzy lokalnej społeczności w zakresie identyfikowania przemocy w rodzinie 4. Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej	1) Indywidualne kontakty z osobami doświadczającymi przemocy; z rodzinami, w których przemoc zaistniała 2) Warsztaty i zajęcia grupowe 3) Kampanie społeczne 4) Konferencje, panele dyskusyjne 5) Współpraca z mediami, publikacje w	<ul style="list-style-type: none">• PCPR w Obornikach• Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne• Szkoły i inne placówki oświatowe• Ośrodki Pomocy Społecznej w Gminach Powiatu Obornickiego• Organizacje pozarządowe• Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych• Inne podmioty	Wg. potrzeb	Ilość ulotek i broszur Liczba ogłoszeń

	na temat instytucji i placówek wspomagających osoby dotknięte przemocą w rodzinie	lokalnej prasie 6) Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych (ulotek, broszur)			
III Podniesienie kompetencji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	1. propagowanie zasad współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1) Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych w gminach powiatu obornickiego 2) Tworzenie i funkcjonowanie zespołów i innych form interdyscyplinarnych współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none">Gminy Powiatu Obornickiego - Ośrodki Pomocy SpołecznejPodmioty z Powiatu Obornickiego stykające się z przemocą w rodzinie	Na bieżąco	Ilość spotkań zespołów
	2. Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe kadr instytucji i placówek wspierających rodziny dotknięte problemem przemocy domowej	1) Szkolenia, warsztaty, treningi oraz inne formy edukacyjne w tym organizowanie powyższego w ramach współpracy interdyscyplinarnej	<ul style="list-style-type: none">PCPR w ObornikachOrganizacje pozarządoweInne podmioty i placówki z Powiatu Obornickiego wspomagające rodziny dotknięte przemocą	Wg. Potrzeb	Ilość szkoleń Ilość konferencji
	3. Zapewnienie pomocy psychologicznej, superwizji, udziału w grupach wsparcia, osobom zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	1) Superwizje 2) Grupy wsparcia dla interwentów 3) Grupa wsparcia dla "pomagaczy"	<ul style="list-style-type: none">PCPR w ObornikachOrganizacje pozarządoweInne podmioty, w tym instytucje i organizacje oraz placówki z terenu Powiatu Obornickiego	Wg. potrzeb	Liczba spotkań wspierających interwentów, pomagaczy.
IV Odziaływania korekcyjno- edukacyjne i/ lub psychologiczno- terapeutyczne na sprawców przemocy	1. Rozwijanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.	1) Opracowanie i realizacja programów korekcyjno- edukacyjnych,	<ul style="list-style-type: none">PCPR w ObornikachOrganizacje pozarządowe i inne podmioty	Na bieżąco	Liczba osób objętych programem
		2) Zasadzenie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie obowiązku uczestniczenia	<ul style="list-style-type: none">Sąd Rejonowy w Obornikach	Na bieżąco	Liczba skierowań

		w programach korekcyjno-edukacyjnych			
		3) Motywowanie i wskazywanie sprawom przemocy domowej wszelkich pozytywnych aspektów wynikających z zgłaszania się do uczestnictwa w programach adresowanych do sprawców przemocy domowej,	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodki Pomocy Społecznej Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Komenda Powiatowa Policji w Obornikach Komisariat Policji w Rogoźnie Rewir Dzielnicowych w Ryczywole Poradnia Leczenia Uzależnień Organizacje Pozarządowe 	Na bieżąco	Liczba uczestników w programu
	2. Poszerzenie oferty pomocowej instytucji i placówek dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie	1. Oddziaływanie psychologiczne 2. Porady prawne	<ul style="list-style-type: none"> Punkty Konsultacyjne 	Na bieżąco	Liczba udzielonych porad
		1) Zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe, programy zmian i rozwoju osobistego dla sprawców przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach Powiatu Obornickiego Poradnia Leczenia Uzależnień 	Na bieżąco	Liczba zajęć
V Wsparcie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także świadków przemocy w rodzinie	1. Umożliwienie odzyskania równowagi psychicznej i emocjonalnej osobom doznającym przemocy oraz osobom będącym świadkami przemocy w rodzinie	1) Wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne osób doznających przemocy w rodzinie i świadkom przemocy, wielozakresowe poradnictwo (psychologiczne, prawne, socjalne, medyczne i inne)	<ul style="list-style-type: none"> Punkty konsultacyjne dla Ofiar Przemocy Ośrodki Pomocy Społecznej Przychodnie lekarskie i inne placówki służby zdrowia funkcjonujące w Powiecie Obornickim PCPR w Obornikach 	Na bieżąco	Liczba osób objętych wsparciem
	2. Umożliwienie ekonomicznego usamodzielniania się osobom doznającym przemocy	1) Wsparcie finansowe osób doznających przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach Powiatu Obornickiego 	Na bieżąco	Liczba udzielonych świadczeń

	3. Zapewnienie schronienia oraz specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,	1) Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie w ośrodkach wsparcia	<ul style="list-style-type: none">• PCPR w Obornikach• Ośrodki Pomocy Społecznej w Gminach Powiatu Obornickiego• Organizacje pozarządowe	Na bieżąco	Liczba osób umieszczonych
	4. Wsparcie i ochrona dzieci i młodzieży – ofiar przemocy w rodzinie	1) Interwencja kryzysowa 2) Indywidualna psychoterapia 3) Terapia rodzin z dziećmi i młodzieżą, w których występuje przemoc 4) Zabezpieczenie w systemie pieczy zastępczej dzieci wymagających umieszczenia z powodu przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none">• Poradnie Psychologiczne -Pedagogiczne• Inne podmioty• PCPR w Obornikach• Organizacje Rodziny zastępcze• Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	Wg. potrzeb	Liczba osób objętych wsparciem
	5. Poszerzenie oferty pomocowej	1) Edukacja: warsztaty, treningi itp. 2) Grupy wsparcia 3) Indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne 4) Inne formy pomocy uzależnione od potrzeb	<ul style="list-style-type: none">• Punkty Konsultacyjne• Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach Powiatu Obornickiego• Poradnia Leczenia Uzależnień• Organizacje pozarządowe• Inne zaangażowane podmioty	Na bieżąco	Ilość osób objętych pomocą